

NEMOCÍ A SMRTI STRŮJCOVÉ

„Nemoci a smrti strůjcové sami sobě lidé“ je název krátké pasáže v Labyrintu světa a ráji srdce Jana Amose Komenského, který byl prvně vydán v Amsterodamu v r. 1663. Komenský v sugestivním dobovém podobenství líčí zdravotně rizikové chování:

„...když jsem tak nesčíslné létajících Smrti střel množství spatřil, na mysl mi přišlo: „Kde pak ta Smrt těch šípů tak mnoho bere, že se z nich nikdy nevystřelí?“ I hledím a spatřím, že ona žádných šípů neměla, než luk toliko: šípy pak od lidí brala, každý od toho, kterého ním trefiti měla. A viděl sem, že lidé šípy takové sami strojili a připravovali, někteří je všetečně a opovážlivě i sami jí vstříc nosíce, takže ona, sotva,

co jich zhotovených viděla, bráti a do srdce jim vstřelovati postačovala. I zkríkl sem: „Již vidím, že pravé jest: Et mortis faber est quilibet ipse suae; (*I své smrti je každý sám strůjcem*) vidím, že žádný neumírá, kdo by nestředmostí, nezdrženlivostí, všetečností aneb naposledy nešetrností hlíz, pryskýřů, ran vnitřních i zevnitřních (neb to sou šípy Smrti) sám na sebe nepřipravoval.“

Komenský J.A. Labyrint světa a ráj srdce. Praha: Odeon; 1970.

Jaroslav Kríž